

Gårdsby Sandsbro

Traktens föreningstidning

till alla i Gårdsby-Sandsbro

Denna vy möts man av när man besöker hantverkshuset i Gårdsby. Läs om Masiza och Lenahelenas visioner om att hålla hantverket och designen vid liv på landsbygden på sidan 3.

Nr 2 Juni 2006

Detta nummer innerhåller:

Bredband åt landsbygden	sid 2	Sandsbros dynamiske nybyggare	sid 10
Händer i hantverkshuset	sid 3	Christina Nilssons liv i korthet	sid 10
Saiken- Sandsbro AIK:s sidor	sid 4	Gårdsbydagen	sid 11
Sandsbro då och nu	sid 5	Evenemangskalender	sid 11
Uffe, Vaktmästare	sid 6-7	Musikhistoria med Sven Schill	sid 12-13
Arnö	sid 8	Nytt äldreboende i Sandsbro	sid 14-15
Bryggdansen på Storön	sid 9	Norrlänskt tunnbröd i Stojby	sid 16
		På jakt efter jätteträd	sid 16

Bredband på landsbygden

Text: Anders Göransson.

Sockenrådet följer upp senaste nytt om bredband på landsbygden i Gårdsbytrakten.

Växjö kommun håller just nu på med en upphandling av bredband avsedd för landsbygden. Detta görs i samarbete med Tingsryds och Älmhults kommuner. I Växjö kommun är 17 mindre orter och totalt 10 % av invånarna utan bredbandsmöjlighet. Under sommaren kommer ett tiotal kunder i Tegnaby och Näsbykulla att testa lösningen och kommunerna räknar med att kunna utvärdera testet framåt sensommaren. Faller testet väl ut så är det sedan aktuellt att bygga ut under hösten.

IT-chefen på Växjö kommun, Jörgen Skantz, är optimist när det gäller den tekniska lösningen, men lite försiktigare när det gäller finansieringsfrågan. Tidigare har kommunen haft ambitionen att en lösning skall finnas tillgänglig före årsskiftet för de flesta och den ambitionen finns kvar.

Tekniken som används i testet är radiobaserad och en realistisk uppskattning av möjlig bandbredd är ca 1 Mbit/s, delvis beroende på terrängen. I vissa fall räcker det med enkel mottagare vid datorn medan man i andra fall måste man ha antenner/mottagare högt placerade utomhus. Tyvärr är inte alla hushåll och företag garanterade bredband via lösningen på grund av geografiska förutsättningar.

Än så länge är det svårt att utvärdera vad kommunens ansträngningar leder till för oss i Gårdsby socken, även om man nog kan vara försiktigt optimistisk när det gäller en enkel bredbandslösning framåt årsskiftet!

Traktens föreningstidning Gårdsby-Sandsbro ges ut av Sandsbro AIK och Gårdsby sockenråd i Växjö kommun. Bidrag till nästkommande nummer är välkomna till red@gardsby.se

Varje förening svarar själv för sina texter om ej annat anges. Sandsbro AIK svarar för övrig redaktionell text. Redaktör och layout: Emilia Hjelmberg. Medarbetare: Frida Kongstad
Tips välkomna till red@gardsby.se

Ansvarig utgivare: Christer Jonasson.
Utgivare: Sandsbro AIK och Gårdsby sockenråd,
www.sandsbroaik.se - www.gardsby.se
Org.nr:829500-7549 SAIK
Årgång 2, Växjö 2006

Man skulle kunna säga att det här numrets tema stavas engagemang. Det var ingen medveten tanke från början, men med ett snabbt blädder är det solklart – här glöder engagemanget på varenda sida!

Ett engagemang som lett till resultat är arbetet för det nya serviceboendet i Sandsbro. I hela sexton år har engagerade människor jobbat, lobbats och nätverkat för att äldre i trakten ska slippa flytta långt när det inte längre går att bo kvar hemma. Resultatet? 36 vårdplatser och 38 hyreslägenheter i kvarteret Säckpipan i Sandsbro! Läs också om Masiza Gowenius planer för Gårdsbys Hantverkshus, om Sven Schills musikaliska ungdomsår och såklart alla våra föreningars material.

Glad sommar!

önskar

Emilia Hjelmberg & Frida Kongstad

Dagisplats?

Mitt i en lantlig idyll, ca i mil norr om Växjö, bedriver vi förskola och fritids. Ta chansen att kunna påverka ditt barns dagliga tillvaro -Kom med i vår härliga gemenskap!

*Kontakta oss för mer information:
Föräldrakooperativet Trollbacken i Gårdsby
0470-611 99*

HÄNDER I HANTVERKSHUSET

Text och foto: Frida Kongstad

Ja, en hel del faktiskt. Nu finns här både möbeldesign, konstnärsverksamhet och ett konst- och designcafé. Och ännu mer kommer förhoppningsvis hända! Hantverkare är välkomna att hyra lokaler i Hantverkshuset i Gårdsby.

Masiza vill skapa en mötesplats

- Tanken är att samla hantverkare här i Hantverkshuset för samarbete och gemensam marknadsföring.

Masiza Gowenius – ägare och möbelsnickare - hoppas på att fler keramikere, tapetserare, möbelrenoverare och andra typer av hantverkare ska börja hyra lokaler i Hantverkshuset i Gårdsby. För samarbetet och fördelen med att folk kan åka till samma ställe och fika, köpa keramik och få möbler gjorda eller renoverade, men även den viktiga arbetsgemenskapen.

– Just nu arbetar jag mestadels själv. Det är ingen jätteverksamhet det här, men jag gör det jag allra helst vill hålla på med.

I ett hörn av den stora lokalen

som Masiza själv använder står två vackra bord, nyligen tillverkade. Det mesta av den egna produktionen är beställningsjobb.

– Min inriktning är att folk ska kunna få precis det de vill ha i storlek, mått och design. Jag anpassar varje möbel efter kunden.

Efter att ha utbildat sig till möbelsnickare på Carl Malmstenskolan Capellagården på Öland flyttade Masiza Gowenius tillbaka till Gårdsby. Här hyrde han en lokal i Hantverkshuset som ligger vid Sågen i Gårdsby, och började försörja sig som möbelsnickare.

– Huset höll på att rasa ihop, så jag köpte loss det och renoverade det.

Just nu står en brännugn oanvänd i en av lokalerna sedan keramikern som höll till där slutade. Några av lokalerna i huset hyrs för närvarande ut till hobbyhantverkare som håller till i huset ibland, men Masiza skulle önska fler heltidsarbetande hyresgäster som livnär sig på det de gör, eller i alla fall deltid arbetar med hantverk.

Just nu är det han och Lenahelena som dagligen arbetar i Hantverkshuset, Masiza som möbelsnickare och Lenahelena som verksam konstnär och cafédrivare.

Lenahelena – konstnär som öppnat konstcafé

– Det skulle kunna fungera som en kulturell mötesplats för konst och designintresserade människor. Man kan komma hit och få idéer och inspiration.

Det är lätt att förstå hur hon menar. Direkt när man kommer in möts man av en fototapet med en gatuvy i Grekland som täcker hela väggen – ett exempel på saker som folk ofta lägger märke till och blir intresserade av. Lenahelena hjälper gärna den som vill prova att göra sin egen.

Caféet som Lenahelena Sigfridsson

öppnat i en del av Hantverkshuset är på samma gång ett mysigt fik och en ständigt pågående konst- och möbelutställning.

Hennes egna verk samsas med en del av Masizas möbler och andra konstnärskollegors glaskonst, grafik och tavlor.

Själv ser hon sig i första hand som bildkonstnär och blir ofta igenkänd på sina tavlors starka klara färger. Nu börjat experimentera lite med sitt uttryck. Olika material ger olika möjligheter.

– Jag vill inte låsa upp mig till ett uttryck, men det som kännetecknar mig mest är mina färger och former.

Tidigare arbetade hon inom reklambranschen, samtidigt som konstskapandet alltid funnits bredvid. Nu har Lenahelena beslutat sig för att satsa helhjärtat konst och design. Ateljén i en annan del av huset delar hon med Peder Gowenius.

Att driva café är något helt nytt, och här finns många möjligheter.

Cafékvällar på olika teman, födelsedagskalas och liknande aktiviteter är bara några av idéerna. Här finns också fördelen med att hitta en balans mellan eget arbete i ateljén och utåtriktad caféverksamhet.

– Det är roligt att öppna upp lite och få kontakt med andra konstintresserade, att inte bara arbeta själv.

Nu i sommar kommer caféet att vara öppet onsdagar 14 – 20.00 och torsdagar, lördagar och söndagar mellan 13 – 18.00. Förutom att fika inne i själva caféet går det också bra att få med sig en picknickkorg och sitta och fika ute i det fria.

Så hur är det då att ha sin arbetsplats ute i Gårdsby?

Mycket bra, tycker Lenahelena.

- Jag trivs väldigt bra med att ha min ateljé i Gårdsby, det är så otroligt fin miljö för skapandet.

Vägbeskrivning till Hantverkshuset i Gårdsby, utgångspunkt Sandsbro.

Kör eller cykla längs väg 23 mot Tofta. Sväng av vid första avfarten till vänster mot Gårdsby och följ vägen ett par kilometer. Åk förbi Smedjan (höger sida) och genom allén upp för backen. Ta till höger i T-korset framför Gårdsby säteri och sväng av till höger strax, just efter bron i sänkan. Framme!

Berättelsen om Arnö

– familjehem, kyrkoreservat och utflyktsmål

Text: Kjell Gustafsson
Foto: Poul Kongstad

Ute på sjön Innaren äger Hembygdsföreningen en stuga på Arnö, som engagerade lade ner många frivilliga timmar under åttiotalet på att restaurera.

Själva ön är relativt stor; ca 700 meter lång och 300 meter bred, men man kan ändå ställa sig frågan hur det gick att överleva och försörja en familj med den magra, stembemängda jord som finns där. I början på förra seklet bodde där en familj med mer än tio barn. Fisket var betydelsefullt och gav en extrainkomst då fångsten såldes i byarna runt omkring sjön. Skolgången för barnen blev det lite si och så med då det fanns tider på året då isen varken bar eller brast, och då var det bara att stanna hemma. Stugan ägs av hembygdsföreningen och marken ägs av kyrkan. Kyrkans ägandeskap kan vi efter vissa handlingar följa tillbaka till medeltid.

Stiftet avsätter en del av sin mark till kyrkoreservat och 1998 blev Arnö ett sådant.

Ni som färdas på sjön under sommaren kommer att möta en pråm med virke från ön. Stiftet har beslutat nu efter Gudrun att arbeta upp det som blåst ner och nästa år göra en hyggesbränning på det mest drabbade området - arbetet startade i maj. Dessutom kommer en naturvårdande gallring att företas. Ön kommer med andra ord att bli mycket mera tillgänglig för besökare!

annons:

Pråmen kommer nu att gå mellan ön och Löpanäs. Det gäller bara att hålla tummarna att den inte blir för tungt lastad, för är det något det finns gott om i sjön Innaren så är det sten! Trots att jag hela mitt liv varit på sjön med båt blir det varje år några tillfällen att upptäcka nya stenar precis under vattenytan som man inte vetat om.

Välkomna ut till ön, med båt, kanot eller på isen. Åker du båt är det säkrast att inte köra med fullt gaspådrag på östra sidan. På västra är det säkrare eftersom vattnet är betydligt djupare där

cityhallen
En bit av det goda livet!

Bryggdansen på Storön

Text och foto: Susanne Lundborg, IOGT-NTO

För tredje året i rad går det att dansa till levande musik på en lövad dansbrygga på Storön i Toftasjön!

Den gamla traditionen från 50- till 70-talet togs upp igen efter en helrenovering av den gamla dansbanan på Ungdomens Nykterhetsförbunds sommarhem Storön. En dans varje månad har erbjudits i juni, juli och augusti och uppslutningen har skiftat med vädret men det har varit en full dansbana varje gång. Det finns servering och favoriten där har varit att i pausen eller senare på kvällen få grilla sin egen korv vid strandkanten. Även medföljande barn har hittat en spännande plats att utforska och leken på gräsplanen har stundtals varit intensiv.

Är det inte krångligt att åka båt till en ö för att dansa frågar vi skepparen på båten "Hajen", Magnus Falk?

– De som kommer har sett charmen i att få en kort båttur i priset och att det förhöjer känslan av att dansa vid vattnet. Då båten går i skytteltrafik från 18.30 så blir väntan inte lång. Många besökare har dansat på Storön förr och åkte då med den gamla träbåten Geishan men de är lika glada för turen med den modernare plastbåten Hajen idag.

Varför arrangerar ni inom IOGT-NTO dessa danser, ordförande Lars-Ove Kårehed?

– Det är en gammal tradition som vi gärna plockar upp då vi i föreningen har ett brett kulturutbud på Vattentorget i centrum, men gärna arrangerar danser som vi erbjuder i vår alkoholfria

verksamhet för medlemmar och allmänheten.

Att en ungdomsförening äger en så fin sommaranläggning som Storön låter ovanligt. Ungdomsföreningens ordförande Josef Söreke om bakgrunden:

– Det är en gammal anläggning som köptes in av våra föregångare i historien SGU, Sveriges Godtemplares Ungdomsförbund i Växjö redan 1936. Så i år firar vi 70-års jubileum på Storön. Men anläggningen hyrs ut till andra föreningar och skolklasser flitigt under sommaren så det är många som kan njuta av ön varje sommar. Vi har till och med en acceptabel handikappanpassning av ön så vi

får besök av handikappade barn och ungdomar som gillar att komma ut i naturen och på vattnet. Att det arrangeras danser på dansbryggan är ett kul tillägg till den övriga mångfacetterade verksamheten på ön varje sommar.

Sommarens danser arrangeras den 8 juli och 5 augusti. Båten går första vändan 18.30 och dansmusiken börja ljuda över vattnet vid 19. Serveringen är öppen hela kvällen till dansen avslutas runt midnatt.

Varmt välkomna på bryggdansen hälsar IOGT-NTO föreningen Visol genom

Susanne Lundborg
Projektledare

Vill din förening eller familj hyra på Storön kan du kontakta Helen Bengtsson i bostaden 65972 eller besöka vår hemsida www.iogt.info/Storon/Storon.htm

IOGT-NTO

Sandsbros dynamiske nybyggare

Text och foto: Toni Sjö

För 150 år sedan var Tofta en oskiftad by med gårdarna koncentrerade vid Toftasjöns norra ände med utmarkerna runt Toftasjön uppstyckad på gårdarna. Sandsbro var en del av dessa utmarker som delvis utnyttjades som betesmark. Bebyggelsen här utgjordes av en handfull torp. 1858 förvärvades 1/8 mantal av Tofta Postgård av den framgångsrike fabrikören Johannes Svahn från Växjö, ägare till stadens största industri Wahlqvistska klädesfabriken och en av de styrande i Växjö.

Johannes Svahn

omfatta flertalet gårdar i Tofta, varav i några fall byggnader flyttades till Vik, där verksamheten koncentrerades med en stor skara anställda.

En period bodde kyrkokonstnären Bengt Nordenberg på Vik, där han stöttades av Svahn, och på logen på Vik målade han de tavlor som hänger på sidoväggarna i Gårdsby kyrka. Han avbildade också ett midsommarfirande på Vik med Svahn och

alla hans anställda. Villa Vik lät Svahn uppföra omkring 1870 till egen bostad.

När Johannes Svahn avled 1903, ärvdes Vik av brorsonen Edvin Svahn, som hade Tofta Sjögård som bostad. Denne avyttrade

Artikelförfattaren flankerad av goda uppgiftslämnare: Till vänster: Henry Carlsson, ägaren till Vik, som genom muntlig tradition har ofantligt mycket att berätta. Till höger: Stig Tornehed, som forskat inte bara om Christina Nilsson utan även om släkten Svahn.

1906 det sista av egendomen, gården Vik till nuvarande ägarens far Claes Carlsson och Villa Vik till Grevinnan de Casa Miranda – Christina Nilsson.

Mer om den driftige Johannes Svahn kommer att presenteras med text och bilder på Sockenrådets hemsida och eventuellt under Gårdsbydagarna 18-20 augusti på Villa Vik.

Christina Nilssons liv i korthet

1843 den 20/8 föddes hon på den lilla gården Snugge nära Huseby
1848 tvingades familjen flytta till en dagsverksstuga Lövhult
1855 hade hon varit ute på vägarna och sjungit i flera år och en tidning i Stockholm skrev om spelflickan Stina på Backen
1857 upptäcktes hon på Ljungby sommarmarknad och skickades till Halmstad, Göteborg och Stockholm för grundläggande utbildning i musik och språk
1860 fortsatte sångstudierna i Paris
1864 debuterade Christina som Violetta i La Traviata i Paris, sedan följde en lång karriär med stora roller i Europas operahus
1870 första turnén till Amerika, återbesök i USA 1872 och 1882
1872- 82 äktenskapet med fransmannen Auguste Rouzaud
1873 fick Christina de berömda smaragd- och diamantsmyckena av tsarfamiljen och publiken på operan i S:t Petersburg
1876 turné till Stockholm, Oslo, Köpenhamn och hembygen
1885 olyckan utanför Grand Hotell Stockholm med 18 döda
1887- 1902 äktenskapet med greve Angel de Casa Miranda
1888 gav Christina sin avskedskonsert i London
1906 köpte hon Villa Vik utanför Växjö och tillbringade delar av sina somrar där när inte världskriget hindrade hemresorna

Villa Vik på Christina Nilssons tid.

1913 firade hon sin 70-årsdag i Växjö med stor spelmannsstämman
1921 den 22/11 avled Christina Nilsson på Växjö stadshotell och fick en storslagen begravning i domkyrkan
1923 fördes den balsamerade kroppen till det nybyggda mausoleet på Tegnérkyrkogården